

Institutt for biovitenskap

Saksbehandler, innvalgstelefon

Jørgen Liebig-Larsen,

Att. Morten Helberg

Dispensasjon fra ferdselsforbudet for ringmerking av måkeunger på Søndre Skjælholmen naturreservat, Nordre Skjælholmen naturreservat, Sundbyholmene naturreservat, Høvigskjæra fuglefredningsområde og Storskjær fuglefredningsområde

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 gir Statsforvalteren dispensasjon fra verneforskriften for Søndre Skjælholmen naturreservat, Nordre Skjælholmen naturreservat, Sundbyholmene naturreservat, Høvigskjæra fuglefredningsområde og Storskjær fuglefredningsområde for ilandstigning mellom 15. april og 15. juli. Det gis også tillatelse til å ringmerke måkeunger. Det er stilt vilkår til tillatelsen.

Bakgrunn for saken

Vi viser til søknad mottatt 18.05.2021. Det er søkt om tillatelse til ilandstigning i ferdselsforbudstiden i Søndre Skjælholmen naturreservat, Nordre Skjælholmen naturreservat, Sundbyholmene naturreservat, Høvigskjæra fuglefredningsområde og Storskjær fuglefredningsområde i Nesodden og Asker kommuner for å ringmerke måkeunger.

Formålet med undersøkelsen er å ringmerke unger av svartbak, gråmåker og sildemåker. Fuglene vil bli merket med en metallring samt en fargering med individuell kode, som gjør det mulig å gjenkjenne individene på avstand. Undersøkelsen er et tilskudd til URBPOP prosjektet (Urbane populasjoner), men også i undersøkelser knyttet til gråmåkers miljøgiftnivåer.

Søknaden gjelder inntil to korte besøk i perioden 11 juni til 19 juli 2021, av en varighet opptil tre timer med tre personer.

Lovgrunnlag

Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for Søndre Skjælholmen naturreservat, Nordre Skjælholmen naturreservat, Sundbyholmene naturreservat, Høvigskjæra og Storskjær fuglefredningsområder. Vi forvalter verneområdene etter en egen forskrift med bestemmelser som sier noe om formålet med vernet, og hvilke tiltak og aktiviteter som er tillatt, forbudt eller som krever tillatelse.

Forskrift om vern av Søndre Skjælholmen ble fastsatt ved kongelig resolusjon av 27.06.2008. Formålet med naturreservatet er å bevare et spesielt naturområde med sitt geologiske og biologiske mangfold. Området er egenartet i form av fint utviklet tørrengvegetasjon, bergknappsamfunn og en svært artsrik sjøfuglfauna. Ifølge verneforskriftens § 3 nr. 2 er dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, fredet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelser. Videre er det ferdselsforbud i perioden mellom 15. april og 15. juli, jf. § 3 nr. 5.

Forskrift om vern av Nordre Skjælholmen ble fastsatt ved kongelig resolusjon av 16.07.2009. Formålet med naturreservatet er å bevare en tilnærmet urørt holme, samt tilgrensende sjøområder, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv. Området er egenartet ved å ha særlig verdi som hekkeområde for sjøfugl, og har videre en fin tørrengvegetasjon med innslag av guanovegetasjon (arter som begunstiges av sjøfugl), samt bergknappsamfunn. Ifølge verneforskriftens § 3 nr. 2 er dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, fredet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelser. Videre er det ferdselsforbud i perioden mellom 15. april og 15. juli, jf. § 3 nr. 4.

Forskrift om vern av Sundbyholmene ble fastsatt ved kongelig resolusjon av 28.01.1979. Formålet med fredningen er å bevare livsmiljøet for plante- og dyrelivet i området, særlig ut fra hensynet til sjøfuglene og deres hekkeplasser. Ifølge verneforskriftens kap. IV nr. 2 er dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, fredet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelser. Videre er det ferdselsforbud i perioden mellom 15. april og 15. juli, jf. kap IV nr. 4.

Forskrift om vern av Høvikskjæra fuglefredningsområde ble fastsatt ved kongelig resolusjon av 16.07.2009. Formålet med fuglefredningsområde er å ta vare på fuglelivet og fuglenes livsmiljø knyttet til et viktig hekkeområde for en rekke sjøfuglarter. Ifølge verneforskriftens § 3 nr. 2 er dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, fredet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelser. Videre er det ferdselsforbud i perioden mellom 15. april og 15. juli, jf. § 3 nr. 4.

Forskrift om vern av Storskjæra fuglefredningsområde ble fastsatt ved kongelig resolusjon av 16.07.2009. Formålet med fuglefredningsområde er å ta vare på fuglelivet og fuglenes livsmiljø knyttet til et viktig hekkeområde for en rekke sjøfuglarter. Ifølge verneforskriftens § 3 nr. 2 er dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, fredet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelser. Videre er det ferdselsforbud i perioden mellom 15. april og 15. juli, jf. § 3 nr. 4.

Verneforskriftene åpner ikke for at vi kan gi tillatelse til omsøkt tiltak. Statsforvalteren kan, i slike tilfeller, vurdere søknaden etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven (nml) § 48. Vi kan gi dispensasjon dersom tiltaket ikke er i strid med verneformålet og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig.

Dispensasjonsmuligheten i nml. § 48 skal være en sikkerhetsventil, som skal fange opp uforutsette eller spesielle/særlige tilfeller. Hjemmelen skal ikke brukes til å utvide rammen for vernevedtaket ved at det rutinemessig gis dispensasjon til tiltak/aktiviteter som i utgangspunktet er forbudt. At vilkårene er oppfylt gir ikke krav på tillatelse. Det er opp til Statsforvalteren å vurdere om søknaden gir grunn til å gi dispensasjon fra verneforskriften i dette tilfelle.

Det følger av nml. § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved behandling av søknaden. Dette innebærer at kunnskapsgrunnlaget i saken skal være tilstrekkelig. I tillegg skal prinsippene om føre-var, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse og miljøforsvarlige driftsmetoder vurderes.

Statsforvalterens vurdering

Beslutninger som berører naturmangfold skal bygge på kunnskap om naturverdier og effekten av påvirkninger. Kunnskapsgrunnlaget om sjøfugl og deres hekkelokaliteter i indre Oslofjord anses å være god. På oppdrag fra Statsforvalteren har hekkende sjøfugl vært regelmessig overvåket helt siden 1974. Mye kunnskap er også samlet i forvaltningsplan for sjøfuglreservatene i Oslo og Akershus (rapport 8/2011), der både Søndre og Nordre Skjælholmen naturreservater og Storskjær naturreservat er omtalt. Vi anser at det ikke er fare for at aktiviteten vil føre til store, uante negative konsekvenser for verneverdiene.

Kunnskap om den samlede belastningen skal ligge til grunn for vurderingen. Dette innebærer at virkningene av tiltaket skal vurderes i sammenheng med andre effekter på det samme naturmangfoldet. En av de viktigste truslene for sjøfugl er forstyrrelse i hekketiden. Indre Oslofjord er Norges mest folketette område, og antall fritidsbåter er stort og økende. Ilandstigning av mennesker og hunder på sjøfuglholmer i hekketida er en potensiell trussel for hekkende sjøfugl. Dette gjelder for øvrig all aktivitet på og i nærheten av hekkeområdene, inklusiv aktivitet knyttet til forskning og overvåkning. En viss forstyrrelse vil det være, men vi anser imidlertid at denne hendelsen ikke vil føre til stor belastning på området. Det skal benyttes skånsomme metoder under arbeidet (jf. § 12). Forskningsmiljøet ved UiO har erfaring med tilsvarende ringmerking, og vi forutsetter at merkingen skjer på best mulig måte og med minst mulig forstyrrelse i koloniene. På grunn av større menneskelig aktivitet i helgene stiller vi spørsmålstegn ved at tiltaket skal utføres i helgene. Derfor ønsker vi at ringmerkingen skal skje utenom helger. § 11 anses som lite aktuell i denne sammenheng.

Statsforvalteren legger til grunn at det foreligger nødvendig kunnskap om naturverdiene og virkningene av tiltaket. Førre-var-prinsippet tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Statsforvalteren er positiv til studier som øker kunnskapen om sjøfuglbestanden og sjøfuglreservatene. Videre er forskning et viktig hjelpemiddel for å få til en kunnskapsbasert forvaltning.

Etter vår vurdering er ferdsel i forbindelse med ringmerking til forskningsformål ikke i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Vilkårene for å gi dispensasjon med hjemmel i nml. § 48 er oppfylt.

Vedtak

Statsforvalteren gir dispensasjon fra ferdselsforbudet til ringmerking av måkeunger i Søndre Skjælholmen naturreservat, Nordre Skjælholmen naturreservat, Sundbyholmene naturreservat, Høvigskjæra og Storskjær fuglefredningsområder. Tillatelsen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig og ta hensyn til naturverdiene.
- Nødvendig hensyn til dyre- og fuglelivet skal tas, og oppholdstiden i verneområdet skal være kortest mulig.
- Tiltaket skal utføres innen 10.07.2021, og utenom helger.
- SNO og politiet skal i forkant av tiltaket informeres om formål og dato for besøk i lokalitetene. Denne tillatelsen skal være tilgjengelig i felt, og kunne forevises oppsyn og politi.
- Dokumentasjon på utført tiltak skal sendes Statsforvalteren i Oslo og Viken.

Statsforvalteren har bare vurdert søknaden etter verneforskriften. Vi forutsetter at det innhentes tillatelser etter annet lovverk om nødvendig. Statsforvalteren vil eventuelt kunne komme inn igjen i saken i den forbindelse.

Klageadgang

Du kan klage på dette vedtaket til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal sendes til Statsforvalteren. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Med hilsen

Karsten Butenschøn
Seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Jørgen Liebig-Larsen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent